ч. 236 (11.204). Львів, субота 22. жовтня 1927. Poeztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Закриття сесії сойму.

Львів, 21. жовтня 1927.

Надзвичайна сесія сойму закрита. Сесія, до якої велику вагу привязували парляментські партії: опозиційні і навіть невтральні, сесія, що мала завершитися ухваленням самоврядного законодавства, побудованого на компромісі польських партій, — ця сесія радила всього один день.

Виступаючи в обороні вічно прижмуваного парляменту, польські соймові клюби, спираючись на арт. 25. конст., в дні 27. серпня звернулися до президента держави я домаганням скликати сойм на надзвичайну сесію. І справді президент держави, цупко тримаючись формальних постанов конституції, скликав сойм на 13. вересня. Та в означеному речинці сойм не міг зібратися іззa становища уряду. Сталося це аж 19. вересня. Соймові партії проявили значну рухливість, енергію і гін до праці. Одначе напрямні цеї праці не припали до вподоби урядові. Не вспіли ще соймові партії намітити програми сесії, як другого дня уряд розпорядком президента держави відложив надзвичайну сесію до 20. жовтня.

Становище обох „воюючих" сторін було ясне. Соймова більшість за всяку ціну бажала — як не переперти деяких своїх постанов у законодатній формі, то щонайменше зробити собі рекляму з огляду на кінець каденції. Уряд зі свого боку йшов утоптаною стежкою: не допустити інґеренції сойму в державні справи і не дати нагоди соймовим партіям прийти до голосу напередодні нових виборів. На становище уряду зложилися ще й „побічні" мотиви, як справа таємної і невисліддженої пропажі ґен. Заґурського, американська позичка то-що. До того ж уряд не хотів дати себе заплутати у соймову сесію, маючи на порядку дня важніші справи, безпосереднього характеру. Урядові йшло не про рятування приборканих партій і їх представників — послів в опінії громадянства, тільки про забезпечення себе на довшу мету. Смерть істнуючого сойму, депопулярність й обезцінення теперішніх послів є продовженням життя уряду марш. Пілсудського в будучині. І зовсім природно, що сойм, який раз подався після травневого перевороту, мусить поносити консеквенції свого первородного... кроку. Усунувши з державної арени сойм, уряд присвятив головну увагу творенню нових основ свого істнування. З тією метою поведено розвал здетронізованих пертій та консолідацію прихильних урядові елементів. Одночасно відбувалося продовження „очищування" адміністраційного апарату та „санація" господарського життя.

Зовсім зрозуміло, що в таких умовах безголосість сойму є conditio sine qua non. Тому в дні 20. жовтня наступило звичайне закриття надзвичайної соймової сесії.

Становище сойму є — очевидно — спожаління гідне. З огляду на кінець каденції не має він уже ніяких засобів на оборону свого надірваного престіжу. Всі ресурси збережені в руках егоїстичного уряду. Правду кажучи, соймові навіть не дають нагоди вмерти по геройськи, відійти з честю.

В такій ситуації зявляється питання: що буде далі? Законно сойм кінчає свою каденцію в дні 28. листопада 1927, значить до кінця офіційної смерти сойму лишається круглий місяць. Саме в цьому часі збігається і речинець бюджетової сесії сойму. Арт. 25. конституції постановляє в кінцевому уступі: „Сойм скликаний в жовтні на звичайну сесію, не може бути закритий перед ухваленням бюджету". Значить в руках уряду є ключ до продовження екзистенції сойму. Та дотеперішня практика не вказує на найменшу охоту з боку уряду продовжувати активне істнування сойму і від його доброї волі робити залежним ухвалення бюджету, а тим самим і своє власне істнування. З другого боку й уряд є в досить складному положенні. По постановам конституції бюджетний прелімінар має бути предложений соймові найпізніше на пять місяців перед початком нового бюджетового року, що починається 1. квітня.

У звязку з цим примусовим положенням родяться всякі гіпотези. Одні твердять, що сойм буде розвязаний перед кінцем жовтня, а тим самим бюджетна сесія сойму буде зовсім зайвою. Другі кажуть, що бюджетна сесія буде скликана по всім формальним вимогам в дні 31. жовтня і зараз буде відложена на місяць, а в міжчасі наступить речинець законного вигаснення мандатів. В першому і другому випадку декретом президента держави пересунено би початок бюджетного року з 1. квітня на 1. липня. В міжбюджетному періоді уряд працював би на кредити в надії одержати санкцію своєї господарки від нового сойму. Є ще й третя можливість: сойм був би скликаний 31. жовтня. Йому предложено би бюджетний прелімінар, щоби заспокоїти формальні вимоги конституції. Але негайно наступилоб відложення сесії і розвязання сойму. Тоді бюджет згідно з додатковим артикулом конституції був би проголошений в обемі проекту.

Як бачимо ні одна з гіпотез, що ширяють в соймово-політичних колах, не допускає можливости продовження істнування сойму. Врештою, в напружених відносинах, які перманентно панують між урядом і соймом, продовження екзистенції сойму є абсурдом; дальше істнування сойму є безвартне і безцільне. А все це вказує на те, що кінець теперішнього сойму неминучий. Сумніви можуть бути тільки під одним оглядом: чи кінець сойму буде щодо речинця покриватися зі закінченням каденції (з днем 28. листопада), чи її випередить? Та це не має есенціонального значіння.

Події розвертаються по такій черзі: закриття надзвичайної соймової сесії, можливе скликання і певне закриття звичайної сесії та неминуче закриття сойму з кінцем або перед кінцем біжучої каденції. Опісля розписання нових виборів і виборча кампанія, до якої поквапно підготовлюються всі політичні чинники.

У кривому зеркалі.

Ще про Дзікув і УНДО або: зворушлива іґноранція німецького кореспондента. — Патріотичні сльози і 5 зол. „шмерцґель„у" народового" публіцисти.

(Від нашого кореспондента).

Варшава, 15. жовтня 1927.

Дзікуф давно вже прогремів і згадують про нього хіба ще в протестаційних резолюціях польських опозиційних партій. Може й справді його політичне значіння чимале, може й справді його практичні наслідки ще впереді. Та для нас він не вартний того, аби витягати його з нетрів неактуальности. Колиж нині таки згадуємо ще про цей зїзд засушеної консерви й шляхти-магнатів, які захоплено плескали пріїзжому з Варшави, з канцелярії Ради Міністрів, референтові зпоміж кол. соціялістичних бойовників-революціонерів, то не на те, щоби ще раз розшифровувати ребуси санаційної політики. Ні, про Дзікуф нагадав нам один німецький кореспондент, і якби не цей останній, то ми його так і не рухали би.

Попало нам у руки старе число „Каттовіцер Цайтунґ", — ще з 2-го ц. м. (трохи пізно, але недурно китаєць, зпізнивши потяг, кричав: „краще пізно, ніж... і т. д.). Кинувся у вічі сензаційний наголовок одної довшої замітки на 1 сторінці: „Зміна курсу меншостевої політики у східних провінціях", „Чи німецька меншість завжди ще буде пасинком?". А в долині: „Варшава, власна телеграма". І читаємо там, як то польський уряд іде назустріч українським і (трохи менше) білоруським вимогам.

...У Східній Галичині, а також на Волині і на Виленщині, по наказу міністра освіти Добруцького відібрато в останньому часі певну скількість (eine Anzahl) нових українських і білоруських, а також двоязичних шкіл, у яких, як мову навчання, вживають мови меншостей, поруч із польською мовою...

Проти такої толерантної і ліберальної політики протестують польські ендеки.

...Особливо прикро вражає польських націон.-демократів, що міністр освіти, як також інші міністри, в останньому часі теж міністр хліборобства і закордонних справ, — увійшли безпосередньо у звязок з представниками українців і білорусинів...

Після такої совісної артилерійської підготовки відважний автор перейшов до атаки на баґнети: зріст угодовних настроїв серед українців.

Також велика націоналістична українська партія „УНДО" саме недавно вислала свого представника на наради державних партій до Дзікова, дарма, що там ще(!) не прийшло до виборчо-політичного порозуміння з поляками (підкреслення в увагн наші — *І. К.*).

Кінчається статтейка таким зітханням:

Урядова преса завсіди окреслює концепції для національних меншостей дуже виразно як питання лише східних провінцій, так, що проблеми німецької меншости в західних провінціях після зміни курсу супроти славянських меншостей, як і перед ним, залишають незаторкнені.

Це вже не першина, коли з жалем приходиться прилюдно стверджувати зворушливу іґноранцію деяких представників німецької преси у Варшаві у справах „національних меншостей" та невибачливу легкодушність у відношенні до цих справ. Пп. товариші вибачать трохи гострі вислови, але трудно від них стриматися: ми, українці, не є в тому положенні, яке дозволило би нам легковажити собі опінію світа та байдуже дивитися на фальшиве інформування про нас тієї опінії. Відносячись із вдячністю до тих чинників закордонної преси, які особливо уважно слідкують за українською справою і постійно нею цікавляться, мусимо рішуче виступати проти тих інформаторів чужинної преси, які, не цікавлючися зовсім або дуже поверховно українськими справами та з другого не могучи зовсім її промовчувати, пишуть вряди-годи про українців — нісенітниці. Ті пп. дописувачі не знають, що їх невірні у подробицях і цілости інформації, джерелом яких є незнайомість цілого комплексу українських справ і нехіть до пізнання їх, є скрупулятно використовувані **ворожою** нам, українцям, пропаґандою. Але ми це знаємо — і тому мусимо з того рода інформаціями боротися.

Це мусить діятися тоді, коли в гру входять поважні орґани впливової чужинної преси з широким колом читачів. Так ось недавно ми були змушені виступити проти таких невірних інформацій у „Франкфуртер Цтґ.", „Данціґер Наесте Нахріхтен" і ін. — пера одного й того самого поважного німецького кореспондента з Варшави. Показалося, що справді ті статті не були писані у злій вірі і автор згодом направив бодай частинно заподіяну українцям кривду. У даному випадку мається теж до діла з поважними впливовими орґанами преси. Бо нинішній варшавський кореспондент „Каттов. Цтґ." є одночасно кореспондентом могучого „Ульштайн-Дінст-у" з берлінською „Фоссіше Цтґ." на чолі.

Автор цитованого допису п. Б. є недовго у Варшаві; наскільки нам відомо — не володіє навіть гаразд польською мовою. Тим паче повинен бути дуже обережний у виборі своїх інформаторів та фактичні інформації про цілком незнані йому чужонаціональні справи, незнане середовище й незнайому політику, повинен перевірювати у джерела. При дрібці доброї волі можна це легко переводити, треба лише її проявити.

Очевидно, що п. Б. не знає, що вязати УНДО з Дзіковом — це абсурд! Йому зреферовано мабуть відоме інтервю воєводи Борковського в „Епоці", а потім статті п. Л. Васілевського в „Курері Пораннім" і він на цій основі зліпив статтейку, змішав горох з капустою і вийшла нестравна саламаха.

З окрема „Каттовіцер Цтґ." не має щастя до інформацій про непольські народи. У ч. 223 з 11. ц. м. є великий, з публіцистичним розмахом написаний допис із Вильна спеціяльно туди висланого кореспондента у минулотижневих трівожних днях масових протилитовських репресій. І читаємо там таке, що „Литва, — це не підлягає сумніву, — грубо й злобно спровокувала поганий конфлікт" і т. д. по лінії цієї тези. Чи нині, після розвіяння суґестивного туману, що тягнув від інспірованої польської преси, ш. автор твердить те саме? А чи тоді він говорив у Вильні бодай з одним литовцем?

Хай собі говорить з литовцями, білорусинами й жидами чи ні — це його діло. Його діло й освітлювати всі справи включно з українською, відповідно до свого політичного світогляду, але на основі правдивих інформацій.

•

Тойже п. Б. в „Ульштайн-Дінсту" написав з завистю статтю про величезні привілеї українців у шкільництві, очевидно польському на Волині. Натхнули його до того душу проймаючі статті польської „народової" преси про „насильство" над польською дітворою, що примушена з волі куратора Шельонґовського викручувати собі язики „хлопською" мовою. Для рятунку діточих язиків і душ тієї дітвори розписала „народова" преса навіть збірку гроша.

„Нехай-же Польща дізнається про те, що завдяки четвертому з черги волинському кураторові Шельонґовському нині на цілій Волині відбуваються протестаційні віча батьків, а польські матері гіркими сльозами плачуть, що їх дітей примушують учитися руського язика. Нехай знає Польща, що нині смуток могильний віє по Волині, бо на руїнах семилітніх польських осад радісно регочеться голос гайдамаки: *Ehe! — Nié razsuhat'! Ditki waszi polskije po ukrainski bałakaty nczytie!...*"

А під цим, кров заморожуючим описом шельонґовських страхіть, завершених цитатом, який не тільки кожному полякові, але й напевне кожному українцеві жахом зворушить усі волоски на голові (невже такої мови вчать у волинських школах під фірмою українщини!?!), стоїть великими літерами, як віл на оболоні, апель:

Польське Рівно кличе цілу Польщу: Рішаємо створити фонд польської школи на Волині й кличемо всіх поляків, що живуть на терені Річипосполитої, щоби жертволюбно кинули свій гріш на польську школу кресову, та просимо редакції усіх газет відкрити пожертви на цю ціль. Волинь вірить, що цих пожертв ні один чесний поляк не поскупить їй!

Юліян Подоскі.

„Курер Варшавскі" ч. 274 з 6. жовтня 1927 р., „Волинські Листи", „власна кореспонденція Кур. Варшавського", Юліян Подоскі — П. Подоскі, син б. лицького старости, відомий „кресовий" діяч — по професії публіцист. — І як тут не відкрити лісти пожертв?!

Як збірка пожертв, так збірка. Довго тут гаятися не можна. Цеж не жарти, а сльози матерей і регіт гайдамаки! Отже 6. жовтня п. Юліян Подоскі візвав до відкриття лісти пожертв, а 7. жовтня у найстаршій із найстарших ендечок, у „Газеті Варшавській Поранній", яка живе під популярною назвою „двугрошувкі" ще як з 1774 р., на 1-му місці є статтейка: „Рятуйте польські школи", коротка промова з ліричною згадкою про трагедію „сполечeньства кресовеґо, позбавьонеґо двісь шкул польскіх" — на вступі, та в прозаїчною адресою: конто П. К. О. ч. 6028 — на кінці. І нижче петітом список перших жертводавців. А поміж ними: J. Podolski zł. 5.

Пять золотих! Сам автор „душещипательного" і „серцетрогательного" опису материних ридань над дітками волинськими, сам автор поклику до пожертв, яких ні один чесний поляк „не поскупить". І пять золотих — ані гроша більше.

Стидно, пане Подоскі! Гайдамакам, що регочуться із сліз польських матерей, стидно за вас. Хоч були би дали бодай весь гонорар, який заробили на материних сльозах, махнувши від руки 78 рядків — 15 зол. 60 сот.! „Мартирольогія" польського шкільництва в часах вічного панування lex Grabski у Польщі — це комедіянтство, а весь вереск в обороні загроженої польщини на терені диктаторської влади Організацій Народових, включно з „материними слізьми", це гістерія.

І. Кедрин.

Польсько-литовський конфлікт.

Вильно, половина жовтня 1927.

IV.

Перш усього появився в польській пресі на початку ц. м. страшний, роспучливий лист, писаний 28 польськими вчителями інтернованими в литовському містечку Ворни. Лист малював в темних і ярких красках положення інтернованих. Їх там мали литовці держати в холоді та голоді у вохких льохах, знущатися над ними, бити їх, ба навіть тортурувати електричною струєю — цілком по взірцям середньовічних інквізиторів або вирафінованих поліційно-азіятських метод. Польська публічна опінія, ясна річ, заворохобилася і майже одноголосно зажадала від уряду **відплати за повищий вчинок Ковна, у формі арештування** та інтернування відповідної кількости **тутешніх литовців**. Згаданий лист „Інтернованих на Литві поляків" появився в пресі дня 3. п. м., а вже вночі з 4. на 5. ц. м. виленська воєвідська поліція перевела у Вильні і на цілій Виленщині масові арешти литовців. Заарештовано їх разом около 100, в тім числі, знаменна річ, здебільшого **самих священиків**. І так у Вильні — на загальне число 18 арештованих, припадає 14 священиків. Між ними є найповажніші культурні діячі, як ось: голова просвітнього тов. „Ритас" (на лад нашої „Просвіти") о. Кравяліс, директор виленського вчительського семинара о. Чібірас, вчитель цьогож семинара о. Раштутіс, вчитель виленської литовської гімназії о. Ташкунас і т. д.

Ці масові арешти супокійних і невинних громадян-литовців викликали серед литовського загалу в Польщі незвичайне схвильовання, а також відбилися грімким відгомоном у світі. Голова політичної організації литовців в Польщі, т. зв. Тимчасового Литовського Комітету у Вильні: д-р Д. Ольсейко зажадав послухання у виленського воєводи Рачкевича. На цій авдиєнції воєвода Рачкевич заявив, що політична влада перевела арешти **на приказ Варшави**, а ці арешти є актом реторсії (відплати) польського уряду за арештування та знущання над арештованими поляками на Литві. А коли литовці заявили, що навіть на випадок, колиб згадані арешти в Литві дійсно відповідали правді — вони як супокійні громадяни Польщі не можуть відповідати за вчинки литовського уряду, — воєвода все таки звалював вину за останні події на поведінку Ковна. Таким чином справа восередилася на факті згаданих арештів поляків на Литві.

Але вже дня 6. і 7-го жовтня ц. р. виявилося, що **всі розсівані польською пресою вістки про арешти і знущання над поляками на Литві — є від початку до кінця видумані.** Литовський уряд рішуче заперечив тим віткам, а в ноті, висланій до Секретаріяту Ліги Націй в Женеві і опублікованій в пресі — вище поданий лист „арештованих поляків на Литві" називає **фальсифікатом.**

—

Коментуючи останнє заперечення Ковна, польська преса, щоправда, страшенно обурюється на Вальдемараса і лає його найгрубшими епітетами. Та проте **фактом є, що тепер ніхто з урядових польських чинників, ані ніодин польський пресовий орган більше про арешти та знущання над мнимо арештованими на Литві поляками — не балакає ні словечком.** Взагалі — про цю „дрібницю" неначе всі забули, хоча на ділі, вона, по словам уряду, була причиною масових арештів серед тутешніх литовців. Чи цей факт не є многозначучий і не є знаменний для характеристики поведінки людей, які їх спричинили? Чому це сталося і для якої цілі? У Вильні навіть вказують на поодиноких „фабрикантів" згаданого фальсифікату. І польська преса, яка прецінь повиннаб навести **докази** на таке своє важке обвинувачення ковенського уряду — досі цього не вчинила. Тому нема сумніву, що в данім випадку ми маємо до діла зі свідомо задуманою **провокацією**, котра по думці її ініціяторів повинна була дати привід Литві до оправжніх актів репресії супроти тамошніх поляків чи взагалі до якогось нерозважного кроку уряду Вальдемараса, аби таким робом потім в загальній суматосі знов розгрішити перед публичною опінією світу Польщу за її майбутні „рішаючі кроки" проти Литви. Ніхто нікому не доваже, що уряд у комплеті і з цілим почотом виїхав на день 7. і 8-го жовтня ц. р. тільки на параду, яка там відбулася з приводу 7-ої річниці здобуття Вильна і прилучення його до Польщі. Ця поїздка була цілком недвозначною **політичною демонстрацією** і напевно не буде пересадою, коли скажемо, що від неї дуже сильно пахло тим, чим пахло в австро-сербському конфлікті в літі 1914 р., себто — війною. Але треба сказати: Вальдемарас не дав себе вивести з рівноваги. Тому і Варшава дала знак до відвороту. Вже в часі побуту членів уряду в Вильні, звільнено з тюрми кількох найвизначніших литовських діячів, а за ними пізніше і велику частину других. Всіх не випущено на волю відразу тільки тому, бо тоді попередні арешти вже занадто виявилибся в очах загалу загадочними і незрозумілими. Можливо, що одному або другому з арештованих прийдеться відбути таку чи іншу судову справу за закидуваний йому проступок. Деяких з них, котрі не мають права громадянства в Польщі, певно поліція відставить до литовського кордону і передасть литовській владі і т. д. Але суті справи це не змінює. Для загалу населення в Польщі, а в тім числі і для нас, найважнішим моментом в цілій виленській історії є факт, що тут ми зустрілися зі спробою деяких чинників забавитися в т. зв. доконані чини. Були вони тільки іграшкою. Правда — Литва є мала і рівняючи з Польщею — безсильна держава. Два, три польські корпуси моглиб несподійним наступом просто-напросто накрити її. Німеччина є цілком безсильна і напевно ні пальцем не рушилаб для оборони Литви. Більшовики?.. Хто може знати: до чого і як договорився Патек з Чічеріном? Тільки наші інтернаціоналісти і їх сателіти — не відомо: щиро чи облудно — голосять, що, мовляв, більшовики ні про що друге не думають тільки... про війну з Польщею. Та якби там і не було, нема найменчої підстави припускати, що на випадок збройного польсько-литовського конфлікту в допомогу Литві прийшлиб більшовики. А Союз Народів?.. Про цю установу краще не згадувати. Відома річ, як вміли представники великих держав „узгіднювати" свої найбільш нахабні рішення з пацифістичними в основі постановами статуту (ковенанту) про Лігу Націй. Хіба не можна — коли треба — представити поведінку Литви як „напасливу" і на цій підставі одержати навіть формальний мандат до мілітарної експедиції на Ковно? Ніщо не є неможливе на цьому величезному міжнародньому торжищі, яке називається Женевою... Правда, світова війна показала, що навіть найбільш „математичні" обрахунки — заводять. Воєнна лявіна, коли зачнеться раз котити, швидко перемінюється в стихію, котра вже не слухає людських рук, а підчинена власним внутрішнім силам все поривае за собою. Тому можна звичайно усталити точку, в котрій війна зачинається, але не можна усталити точки, в якій вона закінчиться. І хоча всім ясно, що у Варшаві є люди, котрих „свербить" рука при самій згадці Вальдемараса і Литви, то проте маршал Пілсудський, не вважаючи на великий темперамент і різикантську вдачу, таки за весь час минулої польсько-литовської кризи заховав цілком холодну голову.

Остається ще до полагоди справа репресій проти литовського шкільництва в Польщі і польського на Литві. Поляки нарікають, що на Литві шкільні власти „спалили" при останніх іспитах з литовської мови, літератури і історії занадто багато польських вчительських кандидатів. Одначе фактом є, що і польські шкільні власти у Вильні вже від ряду літ вимагають від вчителів-литовців іспитів з польської мови, літератури і історії та постійно не перепускають при них велике число з них. Далі фактом є, що на Литві і тепер функціонують всі чотири середні польські школи: дві в Ковні, одна в Поневежу і Тельшах, тоді, коли тут виленський шкільний куратор закрив всі литовські середні школи (гімназії у Вильні і Свенцянах і вчительський семинар у Вильна) та всі приватні литовські народні школи. Тепер, на ділі, майже ціле литовське шкільництво в Польщі є зліквідоване, і отже видно: такий стан не може постійно істнувати.

Як камінь, кинений на спокійне плесо води — заколихав польсько-литовський конфлікт опінією і кабінетами цілої Европи. І напевно взаємні пристрасти не швидко втихомиряться. Сама справа ще без сумніву викличе не один крок з боку всіх заінтересованих, які постараються при цій спекти свою печеню. Та без огляду на те, як воно закінчиться — почування і думки тутешнього українського загалу все будуть на боці наших литовських братів, котрим ми і в нашому національному інтересі мусимо бажати, аби вони з евентуального конфлікту вийшли без втрати найціннішого добра, яке посідають: власної державної незалежности.

Д-р Павло Лисяк.

На львівському ратуші.

Інавгур. засідання приб. ради. — Перед порядком нарад. — Заява през. Дециневича в справі побільшення українського представництва і української мови в нарадах. — Коротке засідання.

Правит. комісар м. Львова Отшелевський вперве в середу скликав прибічну раду на „Інавгураційне засідання". В своїй промові вказав він на ненормальність істнування і правит. комісаря і приб. ради в житті міського самоврядування. Мовляв, ненормальні відносини скінчаться в хвилею, як в салі нарад львівського ратуша засядуть виборні представники населення. Та заки це наступить комісар хоче працювати з

прибічною радою на основі признаної їй компетенції, головно в бюджетній ділянці.

Перед порядком зголосився до слова пос. Гавзнер, представник ППС., далі д-р Шморак (віцепрезидент сіоністичної організації) іменем жидівського населення і през. Вол. Децикевич іменем українського населення. Перші два заявили, що будуть промовляти в справі побільшення їх представництва в прибічній раді, а през. Децикевич заявив, що промовлятиме в двох справах, а саме: в справі побільшення представництва українського населення і в справі допущення української мови в нарадах прибічної ради. Ком. Стшелецький заявив, що допускає заяви в справі побільшення членів прибічної ради, одначе не може допустити заяви щодо української мови. Та през. Децикевич промовляв в обох справах.

Пос. Гавзнер виставив домагання побільшити членів приб. ради представниками робітничої кляси і ППС., а до часу сповнення цього постуляту відложити засідання ради. По тій самій лінії промовляв і д-р Шморак, заявляючи, що до часу здійснення дезидератів жидівського населення його представники не візьмуть участи в засіданнях ради.

Опісля прийшов до голосу през. В. Децикевич. Він зазначив що промовляє по польськи тільки з примусу, бо дотеперішній регулямін не допускає української мови. Одначе така постанова є нехтуванням прав українського народу, якому повинні бути забезпечені права його мови. На основі арт. 4 язикового закону домагається він допущення української мови до нарад у львівському самоврядуванню, а на основі арт. 5 того закону домагається допущення української мови до всіх оголошень й повісток управи міста. Одночасно промовець зазначив, що тільки його одного з українців покликано до прибічної ради, хоч у пропорції до українського населення повинно бути щонайменше шість його представників у приб. раді. Тому бесідник домагається побільшення представництва українського населення.

Д-р Вессер, „посол мойсеєвого віроісповідання", хотів полемізувати з д-ром Шмораком, але предсідник не допустив до „особистих справ".

В справі домагань трьох представників львівського громадянства заявив ком. Стшелецький, що воєвідство згоджується на побільшення числа членів приб. ради. До часу, заки це станеться, не можна приступити до вибору комісій, одначе слід полагодити деякі наглі справи. Після того відбулося коротке засідання у зменшеному комплеті, на якому полагоджено деякі дрібнички. Так виглядало „інавгураційне засідання" прибічної ради.

ЯКА БУДЕ ДАЛЬША ДОЛЯ СОЙМУ?

Варшава, 20. жовтня 1927.

Вчені розійшлися були чутки, начеб уряд рішився скликати сойм на норм. сесію. Сойм зібрався би в останніх днях жовтня, мабуть 28-го, а 28-го листопада, себто в дні вигаснення каденції, був би розвязаний. Колиж сойм виступив би з протиурядовими внесеннями, сойм мусів би бути розвязаний. Рішення про скликання сойму западе нині на раді міністрів, скликаній нарочно для обговорення парл. справ.

АМ. ФІНАНСОВИЙ ДОРАДНИК.

Варшава, 20. жовтня 1927.

Американський фінансовий дорадник приїде до Варшави з кінцем листопада. До ради банку ввійде цей дорадник після заг. зборів акціонарів і після ухвалення зміни статуту банку. Тоді Девей буде формально вибраний на члена ради. Ам. дорадник матиме в Банку Польському спец. бюро. На вдержання цього бюра устійнено вже спеціяльний бюджет.

Процес Шварцбарта.

(Другий і третій день розправи.)

Париж, 20. жовтня 1927.

На другий день суд. розправи проти Шварцбарта прийшло значно менше публики ніж попереднього дня. Насамперед зізнавали свідки, що були при вбивстві от. Петлюри, отже власник крамниці біля місця доконання вбивства, власник наріжного ресторану, прохожі і поліцай, який арештував Шварцбарта. Поліцай цей розказує подрібно, як він на відголос стрілів побіг на місце. Побачив мужчину в крові, що слабим голосом кричав: Асаж! (досить!). Над ним похилився був індивід із револьвером, що викрикував: Убийцю! З трудом удалося поліцаєві здержати вбийника й арештувати його. Тимчасом зібралася товпа, що на вид людини в калюжі крови хотіла злінчувати вбийника. В бюрі поліції Шв. не зраджував зденервування. Спитався, чи дійсно вбив Петлюру. Як дізнався, що так, стискав руки поліц. функціонарам і сказав: Я дуже радий, що вбив Петлюру і не помилився. Інші свідки потверджують зізнання поліцая. Комісар поліції потверджує зізнання поліцая, який привів Шварцбарта і зізнає, що Шв. радів, що вбив Петлюру. Крім того сказав тоді Шв., що від довшого часу шукав Петлюри. Суд. лікар д-р Поль, що переводив секцію тіла Петлюри каже, що з 5 стрілів, які поцілили Петлюру, один лише був смертельний, решта спричинила лекші або тяжчі рани. Після переслухання св. поліц. комісаря Моляра адв. Кампінші спитав Шварцбарта: Чи обвинувачений хотів убити Петлюру? Шварцбарт: Так. Адв. Кампінші: Чи ви все ще вдоволені, що вбили Петлюру? Шв.: Так, зовсім. Адв. Торес: старається переконати, що перед судом стоїть не типовий вбийник, а ідеаліст, що багато перетерпів. Опісля переслухано свідків поліц. детективів, яким поручено ствердити минувшину Шварцбарта. Вони не могли ствердити, чи Шв. належав до якої політичної партії. Секретар суду викликав жінку Шв., що мала бути переслухана в характері свідка. Предсідник звернувся до обох сторін, чи годиться, щоби вона не зізнавала, з огляду на це, що її зізнання не мають для справи більшого значіння. Обі сторони годяться на предложення. З черги зізнає **Токар-Токажевський**, б. український посол у Відні за часів Скоропадського і мін. закорд. справ. Він зізнає, що директиви, які одержав від Петлюри, свідчили про велику симпатію Петлюри для союзників, а передовсім для Франції. Петл. ні на хвилю не змінив свого становища, був якнайприхильніший для нац. меншостей, все старався, щоби для них створити якнайліпші умовини. Об. **Торес** старається доказати, що Петлюра був безпосереднім вождом армії і як такий був відповідальний за погроми. Подрібні пояснення Токаря-Токажевського, адв. Вільма і Кампінші доказують, що справжню владу над військом виконував міністр військов. справ. У справі жидівського питання св. **Токар-Токажевський** стверджує, що Петлюра був здекларований фільосеміт, передовсім як соц. демократ, а по друге тому, бо знав, що при відділенні України від Росії жиди покликані були до відіграння важної ролі. Св. **Евг. Несторенко**, бувш. предсідник польового суду в Проскурові (тепер йому 38 літ, є він студентом паризького університету) каже, що Петлюра, наскільки міг, поборював усякі насилля і безправства. У тих місцевостях, де стаціоновані були відділи Петлюри, не було погромів, бо військо держалося дисципліни. Останній зізнавав свідок **Шаповал**. Він з'ясовує боротьбу українських патріотів із гнетом Москви, котрого жертвою на рівні з українцями були і жиди. На Україні підчас боротьби за незалежність був тісний звязок між усіми. Зрусифіковані елементи були ворожі для українського руху. Ці елементи, після проголошення незалежности України продовжали у відношенні до жидів методи царського уряду, викликали кроваві погроми.

На місяць перед убивством Петлюри свідок бачив багато большовиків, які часто були в тих околицях, у яких жив Петлюра. Давніше свідок їх там не бачив. До тих належав Норич-Шаліковський, який конче хотів вивідатися від свідка, в якім ресторані харчується Петлюра. У проф. Наймана москаль Володін настоював на свідка, щоби подав йому адрес Петлюри. Коли свідок уже після вбивства Петлюри розмовляв із Володіном про Шварцбарта, Володін зачервонівся і сказав, що знає Шварцбарта. На переслуханні того свідка закінчився другий день процесу.

Третього дня розправи відчитувано документи і матеріяли в справі погрому в Проскурові. Відчитано лист рос. полк. Буданова, який доказує, що Петлюра не поносить вини за погроми.

НОВИНКИ.

— **Гості з Канади.** Ми вже повідомляли, що на зізд греко-кат. епископату у Львові приїхав епископ канадійських українців **Никита Будка**, який замешкав у духовнім семинарі при вул. Коперника. — Одночасно приїхав до Львова з Канади п. **Григорій Курдидик**, власник великої друкарні і пятьох ріжних пресових органів у Винніпегу. Друкарню і згадані часописи (з українських: „Канадійський Українець", „Канадійський Фармер" і гумористичний „Вуйко") відкупив п. Курдидик від чеха Доячека. — Від трьох тижнів перебуває в Галичині ред. **Володислав Біберович**, що працює тепер в Канаді в департаменті кольонізації Сіпіяру. Вчора ділився він своїми враїіннями з 4-літнього побуту в Канаді з членами Т-ва журналістів і письменників і запрошеними гістьми. Дещо з тих вражінь постараємося подати до відома наших читачів.

— **Львівська хроніка.** Аматори легкого життя з темним минулим Хамец і Дзекан казали себе відвезти вночі фіякром на Клепарів, заплатили за подорож старою 5-марковою, а коли візник обурився, почастували його ножем у плечі. — 18-літня служниця Я. Семків пробувала отруїтись на пл. св. Юра зневірена до життя нещасливим коханням. — 15-літня дівчина Яницька випила деревного квасу — невідомо чи в самовбивчім намірі чи випадково. — Одна мала пожежа, кілька дрібних злодійств і кілька арештувань доповнюють цю невеселу хроніку.

— **Кріваввий порахунок.** В Ярославі пробив на вулиці кухонним ножем 20-літній столярський челядник Маарек свого товариша по професії Добінського. Добінський помер кілька хвилин пізніше від сильного удару. Причиною помсти образа особиста.

— **Катастрофи й нещастя.** У Харбіні вибухла чума; 1000 осіб недужих; населення не хоче ховати померших. — На шляху Яроцін—Гнезно один поїзд наїхав на другий; 11 осіб легко ранених.

— **Рекорди.** У місті Сент-Гіясінт у Канаді святкував цими днями свято 100-их своїх уродин член канадійського сенату Джордж Десоль. Він є нині не тільки найстаршим парляментаристом британської імперії, але й всього світа. Від 1906 р. він не промовляв ні разу. Почуває себе духово та фізично зовсім добре. — Берлін стає рекордово-веселим містом; по останній статистиці має він на 51 театрів 97 „варієте". Про 340 кін і не згадувати.— 100.000 лірів призначив як нагороду один невідомий італійський дипльомат за найкращу книжку п. з. „Італія Муссолінія". — В англійськім містечку Нанітон став славним цими днями вічим незамітний молодець Джон Батлер, який ставши в церкві перед шлюбним вівтарем тричі зомлів від зворушення: раз при формулі присяги, другий раз підчас проповіди, третій на закінчення. Зате молода поводилась по мужеськи.

— **Таємні злочини.** У Шікаго силкуються розяснити дивний випадок. Уранці на вулиці хтось викинув із авта, яке їхало вперед, два тіла мертвих дівчат. Коли авто зупинилось, побачили, що шофер прострілений кулею, держить у руці револьвер. Невідомо, чи він убив дівчата, чи всі троє впали жертвою якогось злочинця. — Біля Антверпен, у Мерксен, найшли в хаті вбитого інжиніра. Його жінка заявила, що він із журби стрілив собі двічі в голову. Жінку як підозрілу арештували. Підчас слідства поліційний урядовець оглядав револьвер, яким мав застрілитись інжинір; нежданo із револьверу вилетів вистріл і вбив його.

— **Літературний куток.** Німеччина святкувала 18-го ц. м. 150-ліття уродин Гайнріха Кляйста. Між громадою Целендорф і Ванзе в околиці Берліна находиться самотна могила, про яку ніхто не знає, до кого вона належить. Камінна плита, залізна огорожа і дерево. У цьому місті зібрались представники уряду. міністр внутр. справ і мін. освіти, нащадки поета, делегати літер. т-ва Кляйста. Дивне товариство довкола могили одного з найбільше таємних геніїв німецької творчости! Що найменше 100 літ запізно твориться довкола імені Кляйста атмосфера пошани. Колись гляділи на Кляйста як на патольогічне явище. Аж тепер німецькі театри розуміють динамічну силу його пєс. Кляйст єднав у собі суперечні елементи мягкости та суворої дикости. Він не почував себе ніде добре. Поет, що в „Князі Гомбургу" змалював з таким зрозумінням інстинкт самозбереження людини, сам сходить передчасно в могилу. Поет, що з такою силою висловлював національні почування не є досі не тільки національним поетом, але навіть не здобув собі популярности. Його дивно дика уява зробила його недоступним для загалу. В „Амфітріоні" Кляйст перетворює старий мітичний жарт у чудову казку, у „Пентізілеї" світ казкових мітів стає демонічним і вже в „Германсшляхт" кидає несамовиті акорди; з „Михайла Кольгаса" творить із пристрасти до катастрофи. Але сам він почував своє повне відчуження, яке досі лишилось довкола нього: „Правдою є те, що ніщо в світі не в силі мені помогти".

— **З американських винаходів.** Похоронні підприємці в Америці є сильно поступові, йдучи за смаком своїх клієнтів. Із свіжих ґазет довідуємось, що на конгресі в Шікаго вони рішили подбати, щоби похорон не виглядав так сумно як досі і щоби крім домовини сумного кольору робити теж домовини всіх кольорів веселки. Веселкові домовини мають бути символом надії. Невідомо тільки, чи такою ідеєю похоронні підприємці збільшать число... небіжчиків, на чому їм головно залежить.

— **Знахідки образів.** У Толедо (Еспанія) відкрили в манастирі св. Єлисавети невідомий образ Веляскеза з 1620 р. Хоча фарби на образі потемніли та дещо затерлись за три століття, він задержав до нього часу всю свою красу. — У Перу, в одній шляхотській еспанській родині Д. Тріворен відкрили три образи Мюріля та Ван Дайка.

— **Оригінальна церква.** У Бержемот англійськім містечку, посвятили церкву, єдину в своїм роді: призначену виключно для дітей. Парох Мур, що дав почин до її будови, є тої думки, що така церква причиниться чимало до зміцнення релігійного настрою дітей. Діти виберуть собі самі голову церковного брацтва, паламаря та органіста. Родичам буде вільно входити до цієї церкви тільки у вимкових випадках. Ця ідея найде безсумніву відгук в Англії.

— **Боротьба з алькоголем.** Заборона алькоголю в Америці родить щораз нові розпорядки та постанови, які мають стояти на сторожі закону, нарушуваного спрагненими громадянами. Засідання промислових союзів в Льос Анджельос скінчилось домаганням до уряду, щоби дозволив на продажу пива з 2.75 прц. алькоголю. „Алькогольний комісар" у Ню Йорку оголосив, що в боротьбі з продавцями алькоголю можуть поліцаї користуватись стрільною зброєю, тільки в обороні життя. До цього додане пояснення, що так стріляти вільно тільки в містах, а в полі та на селах і в інших випадках. Ще в іншім розпорядку сказано: урядовці, що стежать за алькоголем не сміють самі його вживати. А до цього пояснення: хіба, коли виконують урядову службу себто перевіряють чи напиток є з алькоголем. І до цього ще одна замітка: в якій мірі ця перевірка дозволена, це полишене осудові самих цих урядовців. Чи не краще було сказати попросту: урядовці можуть пити коли і де хотять.

— **Світова всячина.** Англія відтягає свої кружляки з Гонг-Конгу, вважаючи, що вони зайві, бо ситуація покращала. — Раковський, як це передбачував Бріян (у франц. фейлєтоні передрукованім нами) поїде на 2-місячну відпустку на південь, не на французьку Рівієру, а українську, чи пак: кримську. — Звістка про смерть мексиканського провідника революціонерів Гомеза показалась неправдивою. — Цьогорічна економічна ситуація Спол. Держав незвичайно корисна. — У процесі італійських комуністів засудили на 17 літ вязниці посла Ґріско на 14 Мольнелія та Іноморатія і на 8 міс. до 5 літ решту обвинувачених за пропаганду бунту. — У Москві впав більший сніг. — У будапештенському парляменті прийняли закон про заборону продажі алькоголю хлопцям нижче 16 літ.

— **З кіна.** У кіні „Лев" та „Апольо" ґрандіозна фільма „Цар Іван Грозний" з артистами московського театру Станиславського. — У кіні „Фатаморґана" „Царевич фіялок" з одною із найкращих акторських пар красунею Ліль Даговер і улюбленцем Відня Гаррі Ліпке.

Дописи.

СОКАЛЬ. *(Спростування з Яструбич.)* Просимо помістити отсе спростування: на непідписаний нікам допис, уміщений у Вашому часописові з дня 4. жовтня 1927, ч. 220. під заголовком „Надужиття". Підписані громадяни, самі свідомі українці, члени кооперативи і чит. „Просвіти" в імя правди протестують проти зачислювання п. Д. Томчака, управителя школи в Яструбичах та його прихильників до числених, на

жаль, нині в повній спеціяльности хрунів та ренегатів. П. Д. Томчак — вельми заслужений патріот і громадянський діяч у нашому повіті, що цілих довгих 20 літ працює на культурнім та економічнім полі в Яструбичах і наше село може похвалитися дійсно реальним успіхом його праці! Про його патріотизм та почуття національного обовязку нехай послужить і згадка про терпіння злидні, які п. Томчак витерпів у польських тюрмах в Сокалі, Бригідках Львова і на Ялинці. А ось як представляється справа „Сельської Спілки“ в Яструбичах: В році 1572 куплено табулярні добра, котрі обіймають 1600 моргів ліса і 650 моргів землі і по нинішній день творять спільну власність. До адміністрування 1600-морговим лісом спільники вибирали повновласника, але за надуживання одного по другім усунено. Надійшла черга і на попередній заряд, затверджений старостом в Сокалі 1926 р. Співласники, між ними і п. Томчак, спротивилися тайнуванню власного майна через нераціональну господарку, якаб могла довести до девастації ліса й удалися до референта старостра для лісових справ з просьбою, засмотреною 200 підписами співласників, щоб усунути заряд, подаючи рівночасно причини. Урядник старостра заряжив вибір нової управи, а речинець вибору подано до загального відома всіх спільників у приписанім часі. На загальних зборах вибрано нову спілкову раду, зложену з 26 господарів, з котрих 4 безпосередньо займаються лісовою господаркою. Цей вибір не подобався бувшим завідателям і вони всякими силами хотіли би втриматися при повнім жолобі. Господарку попереднього заряду саме провірює тепер вибрана контрольна комісія. Це є причиною незгоди. Справа тут отже чисто економічна, а не національна. В цій сварці за ліс є згадка про громадські вибори в Яструбичах, а саме дописувач подає зовсім неоправданий закид, що нібито в селі була хрунівська ліста, котру п. Томчак мав при виборах старатися перевести. Правдою є, що в чисто українськім селі були дві групи, які себе взаїмно поборювали, але на ґрунті чисто громадськім. Боротьбу цю викликав знаний нам спекулянт, який хорує на манію величности. Він не маючи проти п. Томчака і його сторонників ніякого арґументу, назвав їх по просту хрунами-ренегатами. — Яструбичі, 18. жовтня 1927. *(Слідує 27 підписів).*

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

Зі спорту.

„ҐРАФІКА“—„УКРАЇНА“.

В неділю, 23. н. м. в год. 11 рано відбудуться на площі „Сокола-Батька“ мячеві змагання між спортовим клюбом „Ґрафіка“ й „Україною“. Змагання заповідаються дуже інтересно, бо „Ґрафіка“ — це амбітна дружина, яка в біжучому році здобула мистецтво другої Ліґи і переходить до першої. В „Україні“ буде грати на воротах по довгій перерві відомий воротар Варусевич, а на аназі буде дебютувати Холодний, який має дуже добрий викоп. Сподіємося, що симпатики „України“ являться численно на ці змагання, тимбільше, що ціни вступу дуже низькі, бо всього 50 с. для молоді і 1 зол. для старших.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру під дир. П. Карабіневича:
Грималів:
Субота 22. X. День і ніч.
Неділя 23. X. Ой не ходи Грицю.
Театр прийме негайно піяністку і баса.

Позір! Золочівщина! Надзвичайні Загальні збори Кружка „Рідної Школи“ в Золочеві зарядже Головна Управа „Рідної Школи“ по думці § 23 статута Т-ва на день 31. жовтня 1927 в год. 12-ій в полудне в салі Т-ва ім. Шашкевича в Золочеві. — На денному порядку: 1) Вибір делеґатів на Загальний Зїзд „Рідної Школи“, 2) Вибір Старшини Кружка „Рідної Школи“ в Золочеві, її заступників і Контрольної комісії. Право участи в Загальних зборах мають усі члени золочівського Кружка а крім цього на підставі ухвали останнього Загального Зїзду „Рідної Школи“ ще й відпоручники сільських Кружків, по одному на кожних своїх 25 членів (§ 39) стат. уст. 4). На випадок недостачі комплєту в 12. год. відбудуться вони в 1. попол. того дня без огляду на число приявних членів. — Головна Управа „Рідної Школи“: о. А. Каштанюк м. голова, Микола Бабин секретар. 779

Український Ремісничий Спортовий Кружок „Зоря“ у Львові, улаштовує дня 23. жовтня на площі „Сокола-Батька“ біг наворостець на 3000 метрів в год. 11-ій передп. Старт і мета на площі. Зголошення до бігу приймає щодня від год. 7—9 вечер в домівці т-ва „Зоря“ вул. Вірменська 25 тов. Р. Савчак а в дню бігу від год. 9—10 на площі С-Б. Вписове від учасника 30 сотиків.

ДОМАШНІ обіди на маслі видаються на місці і до менажок, Кампяна 5, партер на ліво. 764 3-3

ВСІЛЯКІ золотничі направи виконує вирібня Ропшіц, Сикстуська 16 по 1 зол. 721 4-7

СЕМИНАРИСТКА, з відзначаючою матурою пошукує лекції. Зголошення до Адміністрації під „Семинаристка“. 777 1-1

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецізійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони звісна фірма **Іван Зельтенрайх,** Львів, пл. Марійська ч. 5. 3 30—?

— Почтові складанки розсилаємо з нинішним числом, та просимо П. Т. передплатників негайно відновляти передплату, щоби не було перерви у висилці часопису. Передплату належить присилати прямо до Адміністрації, яка на місяць листопад 1927 р. виносить 4·50 зол.

Вп. Передплатників, які не вважаючи на висилку їм листовну пригадку не заплатили досі залеглої передплати, прохаємо ласкаво негайно її вирівнати, інакше з днем 9. листопада будемо приневолені припинити дальшу висилку часопису вже без окремих повідомлень.

Цей новий рід мила розпускає і докладно сполікує бруд. RINSO пере цілковито само. Звичайне мило в кусниках вимагає мозольного втирання в кожду штуку білля, а діється це в наслідок дуже повільного розпускання мила.

Дрібні зерення RINSO розпускаються швидко, а милини, що повстали в цей спосіб, проникають білля, усувають бруд. Більш брудні місця треба злегка перетерти дещо сухим RINSO.

RINSO усуває бруд лагідно і поволи, остається тільки праця полокання і білля виходить пахуче і чисте.

Rinso
заощаджує
ПРАЦЮ і БІЛЛЯ

Lever Brothers Limited Англія

КУПОН
До п. Л. Реіда Варшава, головна пошта, поштова скринка 479.
Прошу прислати мені безплатно пробний пакет РІНСО.
Імя та призвище ....
Адреса ....
....
(Проситься виразно писати)

---

8. Листопада — день Маркіяна Шашкевича. Щоби пошанувати память великого Пробудителя Галицької України, улаштовує позальвівська філія „Просвіти“ ім. М. Шашкевича дня 8. листопада ц. р. Народній Концерт виключно силами сільських читалень львівського повіту. Концерт відбудеться у великій салі „Народнього Дому“ в полудне. Попередить його торжественна панахида при участи хору Т-ва „Сурма“. Філія хоче тим святом започаткувати й утрівалити у нас культ Того, який нам, Галичанам, відкрив скарб рідної позабутої мови і ту мову поставив на сторожі культурного нашого розвитку. Виділ Філії вже розсилає оповістки про Маркіянове Свято в повіт і просрть усе громадянство взяти в ньому якнайчисленіше участь, віддати поклін Батькові галицького відродження. Прегарні налітки з портретом поета, які в той день повинні прикрасити кожну українську хату, можна дістати в канцелярії Філії (Львів, Ринок ч. 10 II. п.). Так само вже тепер треба поспішати із замовленнями білетів на концерт, бо може в останнім дні не стати, а на концерті варт бути, послухати і побачити, як наше селянство шанує память Маркіяна. Точну програму концерту подамо пізніше. — Виділ Т-ва „Просвіта“ ім. М. Шашкевича.

До відома Товаришів Студентів львівської техніки. Виділ Т-ва українських студ. львівської техніки „Основа“ взиває всіх українців-студентів львівської техніки, котрі ще досі не вписались в члени Т-ва, щоби якнайскорше виповнили цей свій обовязок. „Основа“ як одиноке українське товариство на львівській техніці, повинна зєднати загал українських техніків, бо тільки тоді зможе сповнити своє завдання і стати помічною у студіях, та матеріяльній піддержці своїх членів. Колиж одиниці зпоміж українських студ. техн. виломлюються від цего обовязку і внаслідок повної байдужности — чи прямо лінивства — досі ще забули вписатись в члени, повинні це негайно зробити. Рівнож взивається всіх товаришів, котрі не вирівнали членської вкладки за минулий рік, щоби це до кінця цего місяця сповнили. — В неділю 23. X. 1927 в одній зі саль техніки відбудуться сходини Т-ва „Основа“ присвячені організаційним справам. Тоді також приймати буде секретар вписи в члени Т-ва. Урядові години президії Т-ва що днини від 1·15 до 2-ої в домівці в Акад. Домі, Супінського 21. — За Виділ: Орест Клюфас, голова, Богдан Скрентович, секретар. 767 2—3

Вп. п. д-р Тобіяс Альтгайм зложив читальні „Просвіти“ в Монастириськах стягнену від д-ра Василя Банда свою претенсію в квоті 80 золотих, за що складає Вп. п. Жертводавцеві щиру подяку — Виділ. 773

До всіх бувших залізничників Армії УНР! В місяці грудні ц. р. припадають десяті роковини заснування залізничних військ Армії УНР. Бажаючи зберегти для наших нащадків історію заснування й розвою цих вкривших себе славою військ, ініціятивна ґрупа бувших залізничників у ЧСР, звертається з закликом до всіх залізничників надіслати свої адреси, спомини, фотографії, накази, прізвища полеглих в боротьбі й т. ін., аби все те можна було використати для видання ювилейного альманаху. Ініціятивна ґрупа вірить, що всі бувші боєві товариші зрозуміють вагу цього нашого заклику і негайно відкликнуться. Посилки проситься надсилати на адресу: *Československa Republika, Podebrady, Ukr. Hosp. Akad., P. Petrenko.* 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.
За оголошення Редакція не відповідає.

Ортопедичне заведення
Д-р С. Тенненбаума
Львів, Мапецького 5. Тел. 26-93
Лічення апаратом Заудера. — Електризація. — Електричні купелі. — Діятерм. — Кварцева лямпа. — Ґімнастика ортопедична і т. п. — **Власна ортопедична робітня.** — Виріб ґорсетів, апаратів і протез. 771 1—1

Спеціяліст недуг легінів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 46.
646 **Переосвітлення Рентґеном** 16—24

ДЕНТИСТ
Б. ЛЬОКЕР в СТАНИСЛАВОВІ
вул. Собіського 14.
Спеціяльність: білі корони, штучні зуби без піднебіння, містки без корон і білення зубів. — Приступні ціни — догідні услівя. 794 17—?

ФУТРА переробляє, модно і зі смаком, також виконує нові креації по приступних цінах, першорядна солідна кушнірська робітня
Францішок Ільницький 652
Львів, Леґіонів 3 — Шайнохи 2в подвірю.

АДВОКАТ
д-р Волод. Старосольський
вернув і веде від 20. жовтня 1927. свою передвоєнну адвокатську канцелярію у Львові при вул. Крашевського 23/II.

ЛІКЕРИ зробити дома може кождий **ЛІКЕРИ**
в 70 ріжних смаках **„STELLA“** в 70 ріжних смаках
до набуття в аптечних складах.
Головний склад **В. Ґ. Мушинський** в Перемишлі, Галичина.
Для П. Т. кооператив і торговель відповідний опуст. 567 10—?

ЗДІБНИХ ЗАСТУПНИКІВ АҐЕНТІВ
для ЛЬВОВА і ріжних місцевостей ГАЛИЧИНИ пошукує
Товариство Убезпечень **Европа с. а.**
Відділ у ЛЬВОВІ, БРАЄРІВСЬКА 18.

Без конкуренції є знана у Львові
вирібня
ювилерсько-золотнича **С. А. Ропшіц.**
Кождий повинен переконатися в льокалі фірми при ВУЛ. СИКСТУСЬКІЙ 16.
775 Позір на фірму: *Ропшіц.* 1-1

Ромуальд Гоффман і Ска
має за шану завідомити
П. Т. Публику
що відкривають
нову
ЦУКОРНЮ
в суботу дня 22. ц. м.
У ЛЬВОВІ
площа Академічна 5